

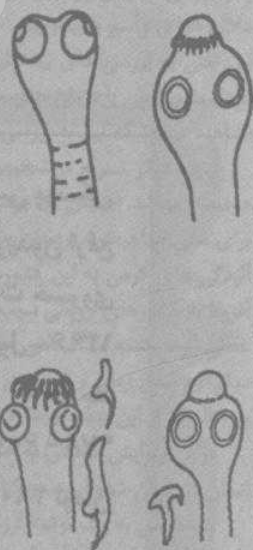
۱۴۹۱۸۴۰

کرم شناسی پزشکی

2017
9th Edition

ویرایش نهم همراه با تجدید نظر کامل

تالیف
دکتر فریدون ارفع

انتشارات خسروی

سرشناسه	: ارفع، فریدون، ۱۳۰۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: کرم‌شناسی پزشکی/مؤلف فریدون ارفع.
وضعیت ویراست	: ویراست ۹.
مشخصات نشر	: تهران : انتشارات خسروی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۵۶۸ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: 978-600-209-229-8
وضعیت فهرست نویسی	: فبا
موضوع	: کرم‌شناسی پزشکی
موضوع	: Medical helminthology
رده بندی کنگره	: RC۱۱۹/الف۴ ۱۳۹۶
رده بندی دیویی	: ۶۱۶/۹۶
شمار کتابخانه ملی	: ۳۵۸۸۸۲۵

عنوان :	کرم شناسی پزشکی
تألیف:	دکتر فریدون ارفع
ناشر:	انتشارات خسروی
قطع و نوبت چاپ:	وزیری، ۱۳۹۶ - ۱
شمارگان:	جلد ۵۰۰
شابک :	۹۷۸ - ۰۰۰ - ۲۰۹ - ۲۲۹ - ۸
قیمت:	۳۹۰۰۰ تومان

مرکز پخش: انتشارات خسروی

خیابان انقلاب، بین خیابان وصال و قدس، کوچه اسکو، پلاک ۲۳، واحد ۵
تلفن: ۶۶۴۹۰۷۱۹ - ۶۶۴۹۰۷۲۰ - ۶۶۴۹۱۰۲۹ - ۶۶۴۹۱۰۲۸ فاکس: ۶۶۹۵۰۶۴۸

پیش گفتار چاپ نهم

کتاب کرم‌شناسی پزشکی که اولین بار در سال ۱۳۵۱ به زیور طبع آراسته شد، بر اثر استقبال دانشجویان و استادان گرامی چندین بار تجدید نظر و چاپ شده. اکنون چاپ نهم کتاب با بازنگری کامل برای انتشار آماده است.

آلودگی‌های انسان به انواع جدیدی از کرم‌های انگل حیوانات با افزایش رفت و آمد بین ساکنان کشورهای مختلف و مهاجرت بیشتر و نیز تبدیل جهان به دهکده جهانی، گسترش بیشتری یافته است. در این تجدید نظر، آخرین اطلاعات دربارهٔ بیماری‌بندی کرم‌های آلوده کنندهٔ انسان، بیماری‌زایی، درمان و همه‌گیری کرم‌های انگلی جمع‌آوری و متن به‌سین افزوده شده است. با وجود اینترنت و دسترسی آسان به اطلاعات جدید در باره کرم‌های انگلی، در این ویرایش کوشش شده است که به جای شرح مفصل مطالعات به رفرانس آنها اشاره شود.

درساله‌های اخیر بشرفت‌ی مهمی در دانش آلودگی‌های کرمی انسان رخ داده است که از آنها برای تشخیص بهتر آلودگی‌ها و پیر کردن عوارض موثرتر و تهیه واکسن برای پیشگیری و روش‌های بهتر مبارزه استفاده میشود. استفاده بیشتر از IFA برای تشخیص بهتر آلودگی‌های کرمی بیشترت دیگری میباشد. یافته دیگر نقش وجود برخی انگلهای روده در افزایش میکروب‌ها روده و برقراری تعادل در دستگاه ایمنی و مشاهده افزایش علائم آلرژی و آسم و بیماری‌های مربوط به دستگاه ایمنی پس از درمان آلودگی‌های کرمی میباشد که برای روشن این نقش به بررسی‌های بیشتر نیاز است به خصوص در کشورهایی که کاهش زیادی در نسبت آلودگی به آلودگی‌های کرمی با درمان‌های همگانی مشاهده میشود. این گونه کاهش در ساله‌های اخیر در نقاطی از ایران مشاهده میشود که نیاز به بررسی دارد.

پدیده دیگر تسریع در تشخیص و درمان دستجمعی با استفاده از میکروسکوپ‌های سیار بر روی تلفن‌های هوشمند میباشد. افزایش مهاجرت‌ها از مناطق آلوده به انگل‌ها به مناطق دیگر سبب بروز آلودگی‌ها شده است. برای مثال مهاجرت شهروندان بسیار از کشورهای شمال آفریقا به کشورهای اروپائی سبب بروز و گسترش برخی از آلودگی‌های کرمی به این کشورها گردیده است. مهاجرت گروهی پناهجویان از کشورهای خاور میانه و شمال آفریقا به کشورهای اروپائی سبب تغییر در نسبت آلودگی به کرم‌های انگلی در این کشورها خواهد گردید. ورود مواد غذایی آلوده کننده مانند ماهی‌ها سبب بروز برخی آلودگی‌های کرمی در مناطق تازه شده است. پدیده تازه دیگر گرم شدن زمین و اثر آن در افزایش ویا کاهش میزبانان کرم‌های انگل انسان و در ویرایش نهم کتاب به مثالهایی از این پدیده‌ها اشاره شده است.

در این ویرایش کوشش به عمل آمد که با صرف ماه‌ها وقت نام و رفرانس همه کرم‌هایی که سبب آلودگی انسان در جهان شده است در کتاب آورده شود.

با دسترسی به یک نوشته ارزشمند در باره تاریخچه گسترش دانش درباره کرم‌های انگلی در طی سده‌های پیش، کوشش به عمل آمد که خلاصه‌ای از داده‌های مهم این کتاب در این ویرایش آورده شود. برای آگاهی بیشتر درباره کوشش دانشمندان در شناخت این انگل‌ها، بیماری‌زایی آنان در انسان و حیوان و بخصوص سیر تکامل

هرانگل وروش درمان آنها در چندین سده مراجعه به آن کتاب توصیه می‌گردد.
پژوهش‌های سالهای اخیر نشانگر کاهش بسیار آلودگی کرم‌های روده‌ای در ایران است و امید است که با
کوشش همکاران و سازمانهای بهداشتی این کاهش ادامه یابد.
دراین ویرایش به نقش تکنولوژی در پیشرفت دانش انگل‌شناسی اشاره خواهد شد.
از ویرایش نخست این کتاب تا کنون کوشش شده است که ذکر نتیجه کارهای همه پژوهشگران ایران در
الویت باشد زیرا این اطلاعات در کتب ترجمه خارجی موجود نیست.

امید است که این کتاب همانند چاپ‌های پیشین آن مورد توجه استادان گرامی و دانشجویان قرار گیرد.
بار دیگر از استادان و همکاران عزیز که در نگارش و تجدید نظر کتاب مرا یاری داده‌اند تشکر می‌کنم.
در اینجا لازم بدانم که از لطف خانم دکتر روزماری عباسیان لیزر برای نام گذاری نوع جدید تابانوس (Tabanus
arfaai) نام من و همکاران گرامی آقایان دکتر اسماعیل قدیریان و دکتر ایرج موبدی برای نام گذاری نوع جدید
سستود (Schizonephis arfaai) به نام اینجانب تشکر نمایم. مراتب تشکر و امتنان خود را از جناب آقای علی
خسروی که چاپ و انتشار بخش ویرایش‌های این کتاب به همت ایشان انجام می‌شود تقدیم میدارم از کمک‌ها و
زحمات پربهای خانم دکتر بیژن دانشجوی کارشناسی ارشد انگل‌شناسی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران در
مراحل چاپ کتاب سپاس دارم. نیز از کمک‌های آقای فیروز امیراصلانی ممنونم.

دکتر فریدون ارفع

فهرست مندرجات

۱۵	کلیات انگل شناسی
۱۵	تعریف انگل
۱۵	تعریف انگل شناسی
۱۶	انواع مختلف زندگی انگلی
۱۷	رابطه میزبان و انگل
۱۸	راه های ورود انگل به بدن میزبان
۱۸	تقسیم بندی و نام گذاری انگل ها
۲۰	انتشار جغرافی انگل ها
۲۱	رابطه بیماری های انگلی و آب و هوا
۲۲	ایمنی در بیماری های انگلی
۲۲	اول) محافظت طبیعی و عدم تماس با منبع آلوده
۲۳	دوم) مقاومت
۲۳	سوم: ایمنی اکتسابی:
۲۴	استفاده از شناخت ژنها
۲۴	نقش آلودگی های انگلی در تعادل دستگاه ایمنی:
۲۵	استفاده از روش های ایمنی در تشخیص بیماری های انگلی:
۲۷	تقسیم بندی انگل ها
۲۸	۱) اهمیت جهانی آلودگی های انسان به کرم های انگلی
۲۹	تعداد کرم های آلوده کننده انسان:
۳۲	۲) آلودگی ها و بیماری های کرمی در ایران:
۳۲	تغییرات آب و هوا بر آلودگی های کرمی:
۳۲	تقسیم بندی کرم های انگلی:
۳۵	کلاس ترماتود
۳۵	کلیات
۳۹	طبقه بندی ترماتودها
۳۹	۱) خانواده فاسیولیده

۳۹	۲) خانوادهٔ شستوزومیده
۴۰	۳) خانوادهٔ پارامفیسٹومیده
۴۰	۴) خانوادهٔ دیگر و سلیده
۴۰	نخست - ترماتودهای کبدی
۴۱	۱- فاسیولا هپاتیکا یا کرم کبد گوسفند
۴۵	۱- تریکلابندازول
۴۵	۲- پرازیکوانتل
۴۹	۲- فاسیولا زیگانتیکا:
۵۱	۳- دیگر سیوم ندریتیکوم
۵۴	۴) کربورکس سین سیس
۵۶	۵- اوپیس تور کیس
۵۹	۶- اوپیس تور کیس فلینس
۶۰	اول- خانواده هتروفیس
۶۰	۱- جنس ستروسستوس
۶۱	۲- جنس Halporchis
۶۲	۳- جنس Heterophyes
۶۴	۴- جنس Heterophysopsis
۶۴	۵- جنس Metagonimus
۶۵	۶- جنس Procerovum
۶۶	۷- جنس Pygidiopsis
۶۶	۸- جنس Stellantchasmus
۶۶	۹- جنس Stictodora
۶۶	۱۰- جنس Apophallus
۶۷	۱۱- یک نوع از جنس Ascocotyle
۶۷	۱۲- جنس Cryptocotyle
۶۷	۱۳- جنس Philophthalmus
۷۳	پنجم خانواده گاسترو دیسیده
۷۴	ششم خانواده کانهاماسیده
۷۴	هفتم خانواده فاسیولیده
۷۶	هشتم خانواده جیمنوفالیده
۷۷	نهم خانواده میکروفالیده
۷۷	دهم خانواده نئودیپلوسٹومیده
۷۸	یازدهم خانواده پارامفیسٹوماتیده

۷۸	دوازدهم خانواده براکیلامیده
۷۸	سیزدهم خانواده استریژئیده
۷۸	چهاردهم خانواده نانوفایهتیده
۸۰	سوم ترماتوهای ریوی
۸۶	چهارم - ترماتوهای خونی یا شیستوزوماها
۸۹	روش های تشخیص بیلازریوز
۸۹	انواع مهم شیستوزوماها
۹۰	اول - گروه هماتوبیوم
۹۴	دوم - روش های سرم :
۹۸	روش های مبارزه با بیلازریوز مثانه
۹۹	۲- شیستوزوما انترکالاتوم
۱۰۰	۳- شیستوزوما یوویس
۱۰۱	۴- شیستوزوما ماتی
۱۰۲	۱- شیستوزوما مانسونی
۱۰۴	تشخیص شیستوزوما مانسونی:
۱۰۷	سوم گروه ژاپونیکوم
۱۱۱	عوارض پوستی شیستوزوماها
۱۱۴	منابع و مآخذ مورد استفاده فصل اول و دوم (ترماتودها)
۱۱۴	۱- منابع فارسی
۱۱۵	۲- منابع خارجی ترماتودها
۱۶۱	سستودها Cestoda یا کرم های نواری شکل
۱۶۵	تقسیم بندی سستودها
۱۶۶	۱- خانواده تنیده
۱۶۷	۱- تنیا سازیناتا
۱۷۱	۲- تنیا سولیوم
۱۹۴	۴- اکینو کوکوس مولتی اوکولاریس
۲۰۱	ژانر مولتی سپس
۲۰۱	۱- مولتی سپس مولتی سپس
۲۰۳	۲- مولتی سپس سریالیس
۲۰۴	۳- مولتی سپس گلو مرائوس
۲۰۴	خانواده دیپلیدیده
۲۰۴	دیپلیدیم کانینوم
۲۰۶	خانواده هیمنولپیدیده

- ۲۰۶ ۱- هیمنولپیس نانا
- ۲۰۹ ۲- هیمنولپیس دیمی نوتا
- ۲۱۰ ۱- اینرمیکاپسیفر کوبانسیس
- ۲۱۱ ۲- اینرمیکاپسیفر آرویکانتیدیس
- ۲۱۱ ۳- برتیا استودی
- ۲۱۲ ۴- مزوسیستوئیدس واریابیلس
- ۲۱۲ انواع رایلیه تینا
- ۲۱۳ راسته پیدوفیلیده
- ۲۲۰ اسپارگارم و اسپیرومترا
- ۲۲۵ منابع و اخذ فصل سوم (مستودها)
- ۲۲۵ الف - تابع فارسی
- ۲۲۸ ب - منابع خارجی مستودها:
- ۲۷۱ واژه‌نامه اصطلاحات عمومی در فصل‌های اول، دوم و سوم
- ۲۷۶ فصل چهارم نماتودها
- ۲۷۶ نخست نماتودهای روده
- ۲۸۱ طبقه‌بندی نماتودها
- ۲۸۲ نخست نماتودهای دستگاه گوارش
- ۲۸۲ ۱) خانواده آسکاریده
- ۲۸۵ اول - خانواده آسکاریده
- ۲۸۶ آسکاریس لومبریکوئیدس
- ۲۹۴ اپیدمیولوژی عفونت آسکاریس در ایران
- ۳۰۲ لاگوشیلا سکاریس
- ۳۰۶ دوم: خانواده آنکیلوستومیده
- ۳۰۷ ۱- آنکیلوستوما دوئودناله
- ۳۱۰ ۲- نکاتور آمریکانوس
- ۳۱۲ بیماری‌زائی کرم‌های قلاب‌دار
- ۳۲۱ ۳- آنکیلوستوما برازیلیانس
- ۳۲۱ ۴- آنکیلوستوما سیلانیکوم
- ۳۲۲ ۵- آنکیلوستوما کانی‌نوم
- ۳۲۳ ۶- انسیناریا استنوسفالا
- ۳۲۳ ۷- بونوستوموم فلبوتوموم
- ۳۲۴ ۸ - Necator suillis
- ۳۲۴ سوم خانواده اکسیوریده

- ۳۲۴ ۱- انتروبیوس ورمیکولاریس
 ۳۳۰ چهارم: خانواده استروئیلیده
 ۳۳۰ (۱) تریندانس دمی نوتوس
 ۳۳۱ (۲) ازوفاگوستوموم ایپوستوموم
 ۳۳۲ (۳) ازوفاگوستوموم استفانوستوموم
 ۳۳۴ پنجم: خانواده استروئیلوئیدیده
 ۳۳۴ (۱) استروئیلوئیدس استرکوریس
 ۳۴۳ ششم - خانواده تریکواستروئیلوئیدیده
 ۳۴۴ انواع تریکوست: تریلوس
 ۳۴۴ ۱- تریکه: تروئوس اورباتالیس
 ۳۴۴ ۲- تریکوست: روتیلوس کولوبریفرمیس
 ۳۴۴ ۳- تریکوستروئیلوس اکسید
 ۳۴۴ ۴- تریکوستروئیلوس ویتینوس
 ۳۴۴ ۵- تریکوستروئیلوس اسکیمبیوس
 ۳۴۴ ۶- تریکوستروئیلوس پروبولوس
 ۳۴۴ ۷- تریکوستروئیلوس اینستایلیس
 ۳۴۴ ۸- تریکوستروئیلوس برویس
 ۳۵۱ هفتم - خانواده تریکوریده
 ۳۵۱ (۱) تریکوسفال یا تریکوریس تری کیورا
 ۳۵۵ (۲) تریکوریس وولپیس
 ۳۵۶ درمان با استفاده از مبندازول موثر بوده است
 ۳۵۶ ۳- تریکوریس سوئیس
 ۳۵۶ (۴) کاپیلاریا هپاتیکا
 ۳۵۷ ۵- کاپیلاریا فیلی پیننسیس
 ۳۵۹ ۶- *Capillaria aerophila*:
 ۳۵۹ هشتم - خانواده تریشینه لیده
 ۳۵۹ تریکینلا اسپایرالیس
 ۳۶۶ ۱- خانواده مریتوئیده
 ۳۶۶ ۲- خانواده رابڈیتیده
 ۳۶۷ ۳- خانواده تیلین شیده
 ۳۶۸ ۴- خانواده اسپیروریده
 ۳۷۰ ۵- خانواده فیزالوپتریده
 ۳۷۰ ۶- خانواده سینکامیده

منابع و مأخذ و نماتودهای روده‌ای:

دوم انواع نماتودهای نسجی و خونی

اول - خانواده دراکونکولیده

دراکونکولوس مدین سیس

دوم - خانواده فیلاریده

۱- ووشربا بانکروفتی

۲- پروگیامالائی

۳- گیاموری

۴- انکیر کاولولوس

۵- والوا

۶- اکسوکا ایما اسد راسکا:

۷- آکانتوکیما نماتوستانس:

۸- مانسونلا اوزا

۱۰- *Microfilaria rodhaini*:

انواع *Dirofilaria*

۱- دیروفیلاریا ایمیتس

۲- دیروفیلاریا کونژونکتیوا

۳- دیروفیلاریای ری پنس

۴- دیروفیلاریا تنوئیس

۵- دیروفیلاریا اورسی

۳- خانواده دیوکتوفیمیده:

دیوکتوفیمارنالی

اول خانواده متا استرونژیلیده

۱- آنژیوسترونژیلوس کانتوننسیس

۲- آنژیواسترونژیلوس کوستاریسن سیس

دوم خانواده اسپیروریده

۱- هابرونما موسکای

۲- هابرونما میکروستوما

۳- هابرونما مگاستوما

سوم خانواده

چهارم خانواده گناتوستومیده

۱- گناتوستوما سپینی ژروم

۲- گناتوستوما هیسپیدوم

۴۷۳	پنجم: خانواده تلازیده
۴۷۳	۱- تلازیا کالی پیدا
۴۷۵	۲- تلازیا کالیفورنین سیس
۴۷۵	لاروهای مهاجر
۴۷۶	۱- لاروهای مهاجر جلدی:
۴۷۸	۲- لاروهای مهاجر احشائی
۴۸۵	۳- لاروهای مهاجر اتفاقی
۴۸۵	اثوزینوفیلی گرمسیری
۴۸۶	منابع و مآخذ نمات های افتی و خونی
۵۲۷	فصل پنجم شاخه اکانتوفال
۵۲۸	۱- ماکراکانتر رینکوس هبه دیناستوس
۵۲۹	۲- مونیلیفورمیس مونیفورمیس
۵۳۱	دسته کرم های گوردئید
۵۳۲	انواع کرم های گوردئیده انگل انسانی
۵۳۳	منابع انواع آکانتوسفال و گوردئید
۵۳۶	روش های مورد استفاده برای تشخیص انگل های انسانی
۵۳۶	۱- آزمایش مدفوع
۵۳۷	(۱) رنگ مدفوع
۵۳۷	(۲) قوام
۵۳۷	(۳) موادی اضافی موجود در مدفوع
۵۳۸	(۴) باقی مانده مواد غذایی
۵۴۰	روشهای آزمایش مدفوع
۵۴۰	الف - روش های آزمایش مستقیم
۵۴۱	۱- روش های آزمایش مستقیم مدفوع
۵۴۱	الف: ۱- روش مستقیم:
۵۴۱	ب - روش های تغلیظ یا تمرکز
۵۴۲	۱- روش های رسوبی:
۵۴۲	۲- روش رسوب ساده
۵۴۲	۱- ۲- روش رسوب گلیسرین
۵۴۲	۱- ۳- روش رسوب
۵۴۴	۱- ۴- روش رسوب
۵۴۶	دوم: روش های کمی
۵۴۹	سوم - روش های نگهداری مدفوع و رنگ آمیزی عوامل موجود در آن

- ۵۴۹ ۱- روش جمع آوری مدفوع در مایع نگهدارنده فرمالین
- ۵۵۰ ۲- روش MIF (مرتیولات - ید - فرمالدئید)
- ۵۵۰ ۳- روش رنگ آمیزی نمونه‌ها :
- ۵۵۱ روش تثبیت نمونه با متد بروک و گلدمن
- ۵۵۱ چهارم - روش‌های کشت مدفوع برای تشخیص لاروها
- ۵۵۲ ۱) روش هارادا - موری
- ۵۵۲ ۲) روش هسیه
- ۵۵۵ پنجم - روش کشت بر روی زغال حیوانی
- ۵۵۵ ششم - روش آزمایش برای تشخیص اکسیوروز
- ۵۵۶ هفتم - روش خلط از نظر کرم‌های انگلی
- ۵۵۶ هشتم - روش توباک - وورنه رای آزمایش محتویات آن بخصوص صغرا، از نظر تخم کرم‌ها
- ۵۵۷ نهم - روش آزمایش خلط از نظر وجود تخم کرم‌ها
- ۵۵۸ دهم - آزمایش ادرار برای تشخیص شیبستوزوما هماتوبیوم
- ۵۶۰ یازدهم - روش‌های آزمایش کرم و کشته برای تشخیص میکروفیلر
- ۵۶۰ ۱- آزمایش خون
- ۵۶۱ ۲- آزمایش پوست برای میکروفیلر
- ۵۶۱ روش تمرکز میکروفیلرها
- ۵۶۳ دوازدهم: روش واکنش زنجیره ای پلی مرار
- ۵۶۴ رفرانس‌های فصل ششم
- ۵۶۵ واژه‌نامه اصطلاحات علمی